

ผลการตัดสินข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ครั้งที่ ๑๐ ประจำปี ๒๕๕๘

วิทยุกระจายเสียง

ข่าวประกอบเสียง

รางวัล	ข่าว	องค์กรสื่อ	หมายเหตุ
ยอดเยี่ยม	-	-	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
ชมเชย	-	-	

สารคดี

รางวัล	ข่าว	องค์กรสื่อ	หมายเหตุ
ยอดเยี่ยม	-	-	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
ชมเชย	สีนามิ...ยังไม่สิ้น	อสมท	ด้านเนื้อหา
ชมเชย	โหมโรงหุ่นละครเล็ก	สถานีวิทยุจุฬาฯ	รูปแบบการนำเสนอ

วิทยุโทรทัศน์

ข่าวเชิงสืบสวน

รางวัล	ข่าว	ผู้จัดทำ	หมายเหตุ
ยอดเยี่ยม	-	-	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล
ชมเชย	ทุจริตลำไย	iTV	
ชมเชย	ทุจริตกล้วยพาราหรือไม	ASTV News 1	

สารคดีเชิงข่าว

รางวัล	ข่าว	ผู้จัดทำ	หมายเหตุ
ยอดเยี่ยม	เงินกู้มหาโหด	iTV	
ชมเชย	สืบสานตำนานสืบ	TV 11	
ชมเชย	สิทธิมนุษยชนคนไร้รัฐ กรณีชาว มอญพลัดถิ่นบ้านวังกะ	โมเดิร์นไนน์ ทีวี	

ข่าวเหตุการณ์

รางวัล	ข่าว	ผู้จัดทำ	หมายเหตุ
ยอดเยี่ยม	จีปเซอร์กิ้งชิงชนเหล็ก	TV 3	
ชมเชย	แผ่นดินไหวปากีสถาน	iTV	
ชมเชย	ซ่อมผู้ต้องหา-ช่องว่างตำรวจ & สื่อ	Nation TV (TTV 1)	

คณะกรรมการตัดสินข่าวและสารคดีวิทยุกระจายเสียง

รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี ๒๕๔๘

๑. นายศุภธิชัย บุณนาค	อุปนายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ประธานคณะกรรมการตัดสินฯ
๒. นายบรรยงค์ สุวรรณผ่อง	ประธานฯ สถาบันพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย
๓. อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว	คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
๔. ดร. เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์	ประธาน สถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน
๕. นายฉัตรชัย เชื้อรามัญ	สำนักข่าวเด็กและเยาวชน
๖. นางสาวณาดยา แววีร์คุปต์	อุปนายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
๗. นางสาวจันทร์ชาน ชัยนาม	บริษัทสตูดิโอ ๑๐๗ ไทยแลนด์ จำกัด
๘. นางสาวภัทราพร สังข์พวงทอง	บริษัท ทีวีบูรพา จำกัด

คณะกรรมการตัดสินข่าวและสารคดีวิทยุโทรทัศน์

รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี ๒๕๔๘

๑. นายสมชาย กรุสวนสมบัติ	กรรมการ มูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประธานคณะกรรมการตัดสินฯ
๒. นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร	กรรมการ มูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์
๓. นายสมชาย แสวงการ	นายก สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
๔. อาจารย์อนุสรณ์ ศรีแก้ว	คณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
๕. รศ. ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. รศ. ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	ประธาน คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ
๗. ดร.โคทม อาริยา	ผู้อำนวยการ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี ม. มหิดล
๘. นายบรรยงค์ สุวรรณผ่อง	ประธานกรรมการบริหารสถาบันพัฒนาสื่อมวลชน แห่งประเทศไทย
๙. นายวสันต์ ภัยหลิกถี่	กรรมการผู้จัดการ บริษัทบีบีทีวี โปรดักชั่นส์ จำกัด
๑๐. นายธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล	บริษัทโกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด
๑๑. นายปฏิวัติ วลีชาติ	นายทะเบียน สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
๑๒. นางสุวรรณา อุยานันท์	ปฎิคม สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
๑๓. นางสาวอมรรัตน์ มหิทธิรุกข์	รองเลขาธิการ สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย
๑๔. นายพัชระ สารพิมพา	เลขาธิการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ข้อสังเกต

จากคณะกรรมการตัดสินรางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี ๒๕๔๘

วิthyกระจายเสียง

ปีนี้มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวดในประเภท ข่าวประกอบเสียง จำนวน 3 เรื่อง และสารคดี วิthy จำนวน 7 เรื่อง จาก 4 องค์กร

กล่าวได้ว่า สื่อวิthyกระจายเสียงในปัจจุบันมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและการใช้เทคนิคอันเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อให้เป็นประโยชน์ เปลี่ยนจากอดีตที่ วิthyกระจายเสียงเป็นเพียงสื่อบันเทิงและสื่อสนับสนุนด้านสื่อสารการตลาดเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากข่าวและสารคดีที่ส่งเข้ามาประกวด คณะกรรมการตัดสินข่าวและสารคดี วิthyกระจายเสียง รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี ๒๕๔๘ มีข้อสังเกต ดังต่อไปนี้

๑. ภาวะการแข่งขันและปัจจัยสำคัญอื่น ๆ ทำให้ต้องเร่งนำออกอากาศ ขณะที่ผลงานส่ง เข้าประกวดจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณค่าและคุณภาพข่าวประกอบด้วย เมื่อบรรณาธิการข่าว พิจารณาแล้ว อาจเห็นว่ายังไม่พร้อม จึงส่งผลให้ในปีนี้มีข่าวประกอบเสียงที่ส่งเข้ามาประกวด **ค่อนข้างน้อย** ทั้งๆที่ในปีที่ผ่านมา มีผลงานออกอากาศจำนวนมากและมีประเด็นสำคัญในสังคม ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมที่ควรเผยแพร่แต่กลับไม่ได้รับความสนใจจากสื่อวิthyเท่าที่ควร

๒. นับเป็นเรื่องยากที่การนำเสนอข่าวสารผ่านสื่อวิthyกระจายเสียงเพียงครั้งเดียวจะ นำไปสู่ผลการเปลี่ยนแปลงหรือมีศักยภาพที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เพราะวิthyเป็นสื่อที่ใช้ เทคนิคทางเสียงเพียงอย่างเดียว แม้จะสามารถครอบคลุมพื้นที่ได้กว้างไกล ฉับไว และคล่องตัวใน การรับสารมากกว่าสื่ออื่น ๆ แต่ในทางตรงกันข้ามสื่อวิthyก็มีจุดอ่อนเช่นกัน เวลารับชมที่จำกัด สำหรับข่าววิthyทำให้ผลการรับฟังโดยทั่วไปในการนำเสนอข่าวสารเพียงครั้งเดียวจึงได้แค่เพียง การรับรู้เพียงผิวเผินเท่านั้น

แต่ข้อจำกัดดังกล่าว สามารถแก้ไขได้ **โดยควรกำหนดประเด็นในการนำเสนอให้ ชัดเจน และเลือกเพียงเรื่องเดียวให้เนื้อหาหลักและแคบ** แทนที่จะเสนอหลายประเด็นแต่ เนื้อหาผิวเผินมาก ทำให้ผู้ฟังสับสน **ข่าวที่สมบูรณ์จะต้องไม่เป็นเพียงการรายงานว่าเกิดอะไรขึ้น ที่ไหน อย่างไร หรือเป็นการถอดคำสัมภาษณ์ของบุคคล เป็นความเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ควรตอบคำถาม และค้นหาคำตอบว่า ทำไมจึงเกิดเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นขึ้น และ ส่งผลกระทบอย่างไรต่อประโยชน์สาธารณะ ที่สำคัญ ต้องให้โอกาสฝ่ายต่างๆในการแสดง ความเห็นอย่างสมดุล และเป็นธรรม**

๓. ผลงานหลายชิ้นยังไม่สมบูรณ์ ขาดการทำการบ้านหรือหาข้อมูลประกอบเพื่อสนับสนุนเรื่องให้น่าเชื่อถือมากขึ้น บางเรื่องมีแหล่งข่าวที่ดีแต่น่าเสียดายที่ไม่สามารถค้นหาประเด็นที่ดีพอจากแหล่งข่าวดังกล่าวได้ นอกจากนี้ **ยังมีการเลือกแหล่งข่าวโดยให้ความสำคัญกับตำแหน่งของคน ๆ นั้นมากกว่าความสำคัญ/ความเกี่ยวข้องกับประเด็นหรือประโยชน์ต่อส่วนรวม** ซึ่งจะพบว่าเป็นปัญหาใหญ่ของสื่อมวลชนไทยในปัจจุบัน ชาวจึงลดคุณค่าลงอย่างมาก

๔. **การใช้ภาษาสำหรับวิทยุ** มีความสำคัญอย่างมาก ควรเลือกภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ทำให้เกิดภาพในใจผู้ฟัง ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาที่หวือหวา ซับซ้อน ระหว่างคำว่า ‘อย่างไรก็ดี จากการสืบสวนของทีมข่าวฯ’ นั้น มีคำอื่นที่เหมาะสมกว่า อาทิ ‘สืบค้นข้อมูล’ หรือ ‘สอบถาม’ เป็นต้น

๕. **ชื่อบุคคลและสถานที่เป็นวิสามานยนาม** (ชื่อเฉพาะ) ควรตรวจสอบคำที่ถูกต้อง การสื่อสารออกไปผิด ๆ จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิด

๖. **เทคนิคการผลิต** วิทยุเป็นสื่อเสียง ดังนั้น ทุกเสียงที่ใช้ในข่าวจึงมีความหมาย เสียงประกอบ/เสียงสัมภาษณ์/เพลง ฯลฯ ทุกอย่างที่ใช้ต้องเสริมเรื่อง ไม่ลดทอนคุณค่าหรือความน่าสนใจของเรื่อง นอกจากนี้ ต้องประณีตในกระบวนการผลิต ให้ความสำคัญกับคุณภาพของเสียงที่คมชัด มีความสั้นไหล ต่อเนื่องกลมกลืน ไม่สะดุดความรู้สึกของผู้ฟัง

สารคดีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับรางวัล

ดังที่ได้กล่าวข้างต้น จึงไม่มีข่าวประกอบเสียงใดที่ได้รับการพิจารณารางวัลยอดเยี่ยมและชมเชย และไม่มีสารคดีวิทยุใดได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ยกเว้นชมเชย ๒ รางวัล ได้แก่

๑. ‘สีนามิ...ยังไม่สิ้น’ สถานีวิทยุ อสมท รางวัลชมเชยด้านเนื้อหา

โดยมีจุดเด่นและข้อสังเกต ดังนี้

๑.๑ จุดเด่น

(๑) เป็นเรื่องฉีกออกมาจากข่าวสีนามิทั่ว ๆ ไป ซึ่งเสนอข่าว ๆ เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ความเดือดร้อน แต่เรื่องนี้นำเสนอนายทุนที่เข้ามาจับจองที่ดินของชาวบ้านซึ่งมีผลกระทบทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรม คือกระทบชาวบ้านซึ่งที่ดินของตัวเองถูกจับจองโดยนายทุน และยังสะท้อนใจในความเห็นแก่ตัวของนายทุนที่เข้ามาทับถมชาวบ้านอีก

(๒) เป็นเรื่องทีนอกจากชาวบ้านจะได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติแล้ว ยังถูกภัยจากคนที่ดูจะร้ายแรงยิ่งกว่า แต่เนื้อหายังไม่ลึก เช่น ไม่รู้ว่ากลุ่มนายทุนกลุ่มนี้เป็นใคร ไม่มีแม้แต่ชื่อกลุ่มและพื้นที่ที่เขาประกาศจับจองนั้นมีมากน้อยเพียงใด และจะมีผลกระทบอย่างไรต่อไป

(๓) มีเสียงพูดของผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ทำให้ข้อมูลน่าเชื่อถือ

(๔) มีการนำชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบมาเป็นตัวเดินเรื่องเพื่อสร้างอารมณ์ หรือให้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนขึ้น เพราะมีคนได้รับผลกระทบจริง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

(๕) การเล่าเรื่องให้เห็นภาพทำได้ดี พยายามอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ให้เห็น คล้อยตามไปด้วย และรู้ว่ามันคือความเจ็บปวดของชาวบ้าน เช่น “เมื่อเธอเดินกลับมาที่ชากบ้าน หลังเดิมในวันรุ่งขึ้น หลังจากฝันร้ายผ่านพ้นไปพร้อม ๆ กับชาวบ้านคนอื่น ๆ นายทุนกลุ่มหนึ่งได้ประกาศความเป็นเจ้าของ ดิดป้ายข้อความว่าที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ห้ามบุกรุก ทั้ง ๆ ที่เธอและชาวบ้านคนอื่น ๆ อาศัยอยู่มาตั้งแต่รุ่นปู่ยาตาทวดเป็นเวลาหลายสิบปี”

๑.๒ ข้อสังเกต

ข้อมูลยังไม่มากพอ ทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นลักษณะในเชิงการเล่าอารมณ์ (เศร้า) มากกว่า มีแต่คำบอกเล่าจากชาวบ้าน แต่ไม่มีข้อมูลเรื่องกฎหมาย เรื่องระเบียบต่าง ๆ ฯลฯ หากเพิ่มเนื้อหาในเชิงลึก จะทำให้ข่าวมีคุณค่าและเป็นประโยชน์มากขึ้น

มีความพยายามจะใส่เสียงประกอบ แต่คุณภาพเสียงยังไม่ดีพอ และไม่เสริมเรื่องมากเท่าที่ควร ควรให้ความสำคัญกับเทคนิคการผลิตวิทยุ ความปรานี และการเลือกใช้เสียงมากกว่านี้

๒. ‘โหมโรงหุ่นละครเล็ก’ สถานีวิทยุจุฬาฯ รางวัลชมเชยด้านรูปแบบการนำเสนอ มีจุดเด่นและข้อสังเกต ดังนี้

๒.๑ จุดเด่น

(๑) เป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย และเป็นกระแส ณ ขณะนั้น เกี่ยวกับหุ่นละครเล็กเรื่องโหมโรง ถือว่ามีเจตนาดี เนื้อหาเป็นเรื่องที่สร้างสรรค์ เน้นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

(๒) รูปแบบการนำเสนอมีเทคนิคในการจูงใจให้ติดตาม มีความประณีตและใส่ใจในกระบวนการผลิต พยายามใช้เสียงประกอบให้เรื่องเกิดสีสัน น่าสนใจ ชวนติดตาม เสียงประกอบเข้ากับเนื้อเรื่องที่นำเสนอ

๒.๒ ข้อสังเกต แม้ว่าจะเป็นกระแสต่อมาจากภาพยนตร์เรื่องโหมโรงก็จริง แต่กลับไม่ได้มีความลึกซึ้งเท่าที่ควรจะเป็น เป็นเพียงแค่การรายงานว่าการแสดงนี้เป็นอย่างไร ใครกำกับ ขาดการค้นคว้าข้อมูลที่เจาะลึกเพิ่มเติม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง เพราะไม่ได้อธิบายถึงเสน่ห์และความน่าสนใจของหุ่นละครเล็กเพื่อให้ผู้ฟังรู้จักมากขึ้น แต่เป็นลักษณะให้คนมาบอกเล่ามากกว่า...เหมือนการรายงานข่าว การใช้ภาษาชัดเจนดี แต่เรื่องราวการนำเสนอไม่ค่อยกระชับ มีลักษณะการเล่าไปเรื่อย ๆ แต่การจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคมไทยคงจะไม่มี และในรายงานก็ไม่ได้พูดถึงประเด็นนี้ด้วย แต่เป็นลักษณะเหมือนข่าวประชาสัมพันธ์มากกว่า

วิทยุโทรทัศน์

มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวด ประเภท ข่าวเชิงสืบสวน 5 เรื่อง สารคดีเชิงข่าว 12 เรื่องและข่าวเหตุการณ์ 5 เรื่อง จาก 7 สถานี

รางวัลข่าววิทยุโทรทัศน์ประเภทสืบสวนสอบสวนเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๔๒ (ประกาศผลปี ๒๕๔๓) และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นข่าวเชิงสืบสวน (Investigative News) ในปี ๒๕๔๘ (ประกาศผลวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๙) เป็นต้นมา

แม้ข่าววิทยุโทรทัศน์เชิงสืบสวนจะมีพัฒนาการเป็นลำดับ แต่การที่สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ยังเป็นของรัฐและของผู้รับสัมปทานที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมือง จึงยากที่จะมีเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง สะท้อนให้เห็นจากการไปไม่ถึงจุดสุดท้ายของข่าวเชิงสืบสวนอันจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม น่าสังเกตว่า ผลงานเชิงสืบสวนที่แต่ในประเด็นการทุจริต สืบค้นเชิงลึกในประเด็นร้อนทางเศรษฐกิจหรือการเมือง ทั้งที่ส่งประกวดและออกอากาศโดยทั่วไป จะมีสัดส่วนน้อยกว่าประเด็นในเชิงสังคม หรือสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งอาจเป็นด้วยข้อจำกัดของคุณลักษณะของสื่อและนโยบายของสถานี ทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ต้องหลีกเลี่ยง หรือเลือกที่จะนำเสนอข่าวหนึ่งข่าวใดดังกล่าว และบ่อยครั้งที่วิทยุหรือโทรทัศน์ มิได้ทำหน้าที่เป็นผู้เปิดประเด็นเพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง ทั้งที่สื่อเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อผู้ชมผู้ฟังอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้ การประกวดในปีนี้ ประเภทข่าวเชิงสืบสวน จึงมีเพียงรางวัลชมเชย ได้แก่ ข่าว ‘ทุจริตลำไย’ จากสถานีโทรทัศน์ iTV และข่าว ‘ทุจริตกล้วยพาราหรือไม’ จากสถานีโทรทัศน์ ASTV News 1

ส่วนสารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยม ได้แก่ ‘เงินกู้มหาโหด’ จาก iTV สารคดีเชิงข่าวชมเชย ได้แก่ ‘สืบสวนตำนานสืบ’ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ และ ‘สิทธิมนุษยชนคนไร้รัฐ’ จากโมเดิร์นไนน์ ทีวี สุดท้ายคือข่าวเหตุการณ์ยอดเยี่ยม ได้แก่ ‘รถจี๊ปเขมือบโรกีซึ่งชนแหก’ จากสถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสีช่อง ๓ ข่าวเหตุการณ์ชมเชย ได้แก่ ‘แผ่นดินไหวปากีสถาน’ จาก iTV และ ‘ตำรวจซ่อมผู้ต้องหา-ช่องว่างการทำงานของตำรวจและสื่อ’ จาก Nation TV (TTV 1)

ข่าวเชิงสืบสวนที่ได้รับรางวัล

๑. ‘ทุจริตลำไย’ สถานีวิทยุโทรทัศน์ iTV รางวัลชมเชย

๑.๑ จุดเด่น

- (๑) ชี้ให้เห็นปัญหาได้ชัดเจน
- (๒) การนำเสนอทำได้ดี ทั้งเนื้อหาและกราฟิก รูปแบบกระชับ น่าสนใจ

๑.๒ ข้อสังเกต

(๑) ปัญหาเรื่องทุจริตลำไยมีการนำเสนอโดยสื่อต่าง ๆ แล้วเป็นส่วนใหญ่และใช้เวลาในการนำเสนอานานพอสมควร เรื่องนี้จึงมิใช่เรื่องใหม่ หรือเป็นการเปิดโปงเรื่องฉาวที่ยังไม่เคยรู้มาก่อน แต่ก็ได้มีความพยายามในการสืบค้นข้อมูลมานำเสนอ

(๒) กรณีนี้ไม่ได้ระบุว่าหลังจากเสนอข่าวสารดังกล่าวแล้วได้มีส่วนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด แค่นั้น อันทำให้เข้าใจจากตอนสุดท้ายที่ส่งเข้าประกวดว่า การนำเสนอข่าวยังไม่มีข้อยุติ

๒. ‘ทุจริตกล้วยพารา’ สถานีโทรทัศน์ ASTV News 1 รางวัลชมเชย

๒.๑ จุดเด่น

(๑) เป็นข่าวที่มีประโยชน์ต่อสังคม โดยเฉพาะเกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศต้องสูญเสียโอกาส รายได้ โดยเฉพาะความเสียหาย อันเนื่องมาจากมาตรการช่วยเหลือของทางการที่ขาดความรอบคอบทั้งด้านนโยบายและวิธีการดำเนินงาน

(๒) มีความพยายามในการแสวงหาความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ความพยายามในการหาข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรต่อความล้มเหลวในการปลูกต้นยางด้วยการนำเสนอในเชิงปริมาณด้วยภาพความสูญเสียของเกษตรกรต่างพื้นที่อย่างหลากหลาย

(๓) ถ้าชูประเด็นธรรมาภิบาล (Good Governance) ข่าวนี้นับว่าร่วมสมัย

๒.๒ ข้อสังเกต

(๑) หากแบ่งส่วนการนำเสนอเป็นกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องแล้ว มากที่สุดคือเกษตรกร รองลงมาจึงเป็นข้าราชการ แต่ในด้านผู้ประกอบการที่เข้ามารับจ้างผลิตกล้วยกล้วยกล้วยได้น้อยมาก โดยเฉพาะหน่วยงานส่วนกลางทั้งระดับนโยบายและข้าราชการระดับสูงมีน้อยมากเพียงตอนสุดท้ายที่ไม่ใช่คำชี้แจงใด ๆ ทั้งจากฝ่ายนโยบาย (การเมือง) และฝ่ายผู้ประกอบการถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น

(๒) การนำเสนอเหมือนกังวลเรื่องบุคคลที่สาม ทำให้แม้แต่ชื่อผู้ประกอบการ อาทิ เครือเจริญโภคภัณฑ์ มีการนำเสนอเพียงครั้ง และมาบอกชื่อเอาตอนท้ายแล้ว

(๓) เวลาในการนำเสนอเพื่อให้ได้คำตอบว่ากล้วยขาดคุณภาพดูเยิ่นเย้อและยืดยาวเกินความจำเป็น สามารถใช้วิธีการตัดต่อและสรุปเรื่องราวของเกษตรกรได้ครบทุกรายโดยไม่ทำให้เสียเนื้อหาสาระ เมื่อใช้วิธีนำเสนอแบบรายต่อรายตั้งแต่ต้นจนจบในแต่ละราย จึงกลายเป็นเรื่องซ้ำซาก (Anti climax)

(๔) เป็นข่าวที่นำเสนอในมิติชาวสวนยางเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าจะได้คำตอบคุณภาพของกล้วย ซึ่งได้มาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น แต่ก็ยังไม่ถึงความสมบูรณ์ของการทำข่าวเชิงสืบสวน

สารคดีเชิงข่าวที่ได้รับรางวัล

๑. ‘เงินกู้มหาโหด’ สถานีโทรทัศน์ iTV รางวัลยอดเยี่ยม

๑.๑ จุดเด่น

(๑) การคัดเลือกประเด็นทำได้ดี เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อผู้ชม เพราะนอกจากจะเป็นการเปิดโปงพฤติกรรมของนายทุนเงินกู้นอกระบบแล้ว ยังเป็นข่าวที่เตือนใจคนซึ่งคิดจะกู้เงินนอกระบบอีกด้วย

(๒) ชี้ให้เห็นความไม่ชอบธรรมและไม่เป็นธรรมของคนในสังคมที่เอาเปรียบคนด้อยกว่า

(๓) เป็นการนำเสนอที่มีความรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย

(๔) กระบวนการผลิตและนำเสนอ ทำได้อย่างน่าสนใจ มีขั้นตอนการตัดต่อที่ชวนติดตาม การเดินเรื่องมีไคลแมกซ์เหมือนภาพยนตร์ ทำให้ไม่น่าเบื่อ

๒. ‘สืบสานตำนานสืบ’ สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ๑๑ รางวัลชมเชย

๒.๑ จุดเด่น

(๑) แม้เรื่องการเสียชีวิตของสืบ นาคะเสถียร มิใช่เรื่องใหม่ แต่ทีมข่าวมีความพยายามที่จะสรรหาประเด็นที่แตกต่างไปจากเดิม และขยายผลต่อสู่เรื่องของการอนุรักษ์ป่าไม้ และปัญหาจากกลุ่มที่ต้องการฉกฉวยประโยชน์จากป่า เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของการรักษาและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) ทีมข่าวได้ทำการบ้าน ค้นคว้าข้อมูลล่วงหน้า และมีความพยายามในการหาภาพประกอบที่เกี่ยวข้องให้มีความหลากหลาย แม้จะมีข้อจำกัดเรื่องภาพก็ตาม

๒.๒ ข้อสังเกต

(๑) การใช้ภาพหรือข้อมูลใดๆ จากแหล่งข้อมูลอื่นที่มีได้เป็นการเสาะแสวงหามาด้วยตนเอง จะต้องบอกที่มาของข้อมูลนั้นๆ เพราะถือเป็นมารยาท และเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับสื่อมวลชนทุกแขนง

๓. ‘สิทธิมนุษยชนต่อคนไร้รัฐ กรณีชาวมอญพลัดถิ่นบ้านวังกะ’ โมเดิร์นไนน์ทีวี รางวัลชมเชย

๓.๑ จุดเด่น

(๑) การคัดเลือกประเด็นชนกลุ่มน้อยที่ไร้สัญชาติมานำเสนอทำได้ดี เพราะเรื่องดังกล่าว ยังคงเป็นปัญหาในสังคมปัจจุบัน และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

(๒) กลวิธีในการเลือกแหล่งข้อมูล โดยเสนอเรื่องราวผ่านผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างแท้จริงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม เพราะจะทำให้เนื้อหาสมบูรณ์มากขึ้น และได้ข้อเท็จจริงโดยตรงจากผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังถือว่าได้ทำหน้าที่สื่อมวลชนในการเป็นกระบอกเสียงและเป็น

ช่องทางให้คนกลุ่มน้อยในสังคมได้มีโอกาสพูด และบอกในสิ่งที่ตนเองคิด สร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันในสังคม

๓.๒ ข้อสังเกต

(๑) การนำเสนอแต่ละตอนอาจมีข้อจำกัดเรื่องเวลา ทำให้ไม่สามารถเสนอเรื่องราวที่หลากหลายได้ จึงต้องเสนอเป็นตอนย่อยๆ แต่เนื่องจากมีกรณีศึกษาหลายกรณี ที่มีความซ้ำกัน สามารถรวบรัดให้กระชับมากกว่านี้ได้ และเสนอตอนอื่นๆที่มีแง่มุมแตกต่างไปจากเดิม

ข่าวเหตุการณ์ที่ได้รับรางวัล

๑. ‘จีปเชอโรกีซึ่งชนແหลก’ สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ๓ รางวัลยอดเยี่ยม

๑.๑ จุดเด่น

(๑) เป็นข่าวที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การดื่มสุราแล้วขับรถด้วยความประมาทเล็กน้อย จนส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น จึงเป็นกรณีศึกษาและเป็นอุทธรณ์แก่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี

(๒) สื่อความหมายในตัวด้วยภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพียงแต่รายงานเพิ่มเติมเท่านั้นว่าเป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุรา โดยผู้ขับขี่ทำแผ่น CD ตกพื้นรถ เมื่อก้มลงเก็บจึงไม่รู้ว่าจะได้หลุดออกจากทิศทางพุ่งเข้าไปชนรถกระบะในขณะที่ยานพาหนะของมูลนิธิกำลังนำรถจักรยานยนต์ที่ถูกขโมยขึ้นรถ ต้องขึ้นชมช่างภาพ ที่มีสติดีมากและสามารถปฏิบัติงานท่ามกลางภาวะวิกฤตเช่นนั้นได้ โดยได้ภาพที่ดีไม่สั่นไหว บันทึกภาพในมุมต่างๆที่หลากหลาย มีคุณภาพและสื่อเรื่องราวได้อย่างครอบคลุม และแม้จะเป็นข่าวที่ผู้ช่วยช่างภาพต้องประสบเคราะห์กรรมตามไปด้วยแต่ช่างภาพยังคงทำหน้าที่ต่อไป

(๓) การบันทึกภาพและเรื่องราว ทำได้อย่างฉับไว ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นการบันทึก ณ วินาที ที่เกิดเรื่องขึ้น โดยมีได้เตรียมตัวล่วงหน้า ทำให้ไหวพริบและปฏิภาณที่ดีของช่างภาพ

๒. ‘แผ่นดินไหวปากีสถาน’ สถานีวิทยุโทรทัศน์ iTV รางวัลชมเชย

๒.๑ จุดเด่น

(๑) เห็นความพยายามของทีมข่าวในการเปิดประเด็นที่แตกต่าง และเป็นทีมงานในจำนวนไม่มากนัก ที่นำเสนอความตั้งใจในการเดินทางไปผลิตข่าวในต่างประเทศ เปิดมุมมองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยสายตาของคนไทย แทนที่จะรับข้อมูลจากสื่อในโลกรตะวันตกเพียงอย่างเดียว แม้การรายงานจะทำหลังจากเกิดเหตุการณ์ขึ้นแล้ว จึงอาจมีข้ออ่อนเรื่องความรวดเร็ว แต่เมื่อพิจารณาจากภาพรวมแล้วก็ยังไม่ซ้ำจนเกินไป

(๒) ทีมงานมีความพยายามในการติดต่อและหาข้อมูล และเตรียมงานล่วงหน้า พร้อมทั้งจะเผชิญความเสี่ยง และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

(๑) ทีมงานใส่ใจในประเด็นที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย และรู้จักเลือกหยิบยกมานำเสนอ เช่น ความช่วยเหลือ หรือความต้องการการเยียวยา โดยการรายงาน ได้มองในประเด็นของมนุษยชาติ ความเป็นมนุษย์ที่มีอารมณ์ ความรู้สึก ที่กว้างกว่าแค่มองเรื่องความเสียหายเชิงวัตถุ

๒.๒ ข้อสังเกต

(๑) การเดินทางไปทำข่าวในต่างประเทศ เพื่อนำเสนอข้อมูลจากมุมมองของนักข่าวไทย เช่นกรณีนี้ถือเป็นการเปิดมิติใหม่ของความพยายามในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นสากลมากขึ้น แม้คุณค่าข่าวเรื่องความเร็วอาจสู้สำนักข่าวต่างประเทศไม่ได้ แต่ก็เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริม

๓. ‘ข้อมผู้ต้องหา-ช่องว่างระหว่างตำรวจกับสื่อ’ สถานีวิทยุโทรทัศน์ Nation TV

(TTV 1) รางวัลชมเชย

๓.๑ จุดเด่น

(๑) เป็นข่าวที่สะท้อนการทำงานของตำรวจในระบบดั้งเดิม คือ การข้อมผู้ต้องหายังมีอยู่ โดยเฉพาะเมื่อลับตาสื่อมวลชน

(๒) หยิบประเด็นมานำเสนอได้เด่นมาก ทั้งประเด็นหลักที่ตำรวจข้อมผู้ต้องหา ประเด็นรองที่ตำรวจและสื่อมวลชนละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา และประเด็นช่องว่างระหว่างตำรวจกับสื่อมวลชน โดยประเด็นตำรวจข้อมผู้ต้องหา น่าจะนำไปสู่ข้อยุติได้ในระดับหนึ่ง ทีมงานสามารถเชื่อมโยงเรื่องราวจากภาพข่าว นำไปสู่การเสนอประเด็นด้านสิทธิของผู้ต้องหาได้อย่างน่าสนใจ

(๓) แม้ภาพถ่ายจะไม่ชัดเจน แต่ก็พอจะสื่อความหมายได้ในระดับหนึ่ง คือเห็นว่าตำรวจน่าจะข้อมผู้ต้องหาจริง

๓.๒ ข้อสังเกต

รูปแบบการนำเสนอแม้จะมีความพยายามที่จะชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของทั้งสามประเด็น แต่ก็ยังไม่ชัดเจนในการนำไปสู่ข้อยุติของทั้งสามประเด็น มีเพียงประเด็นเดียว คือ ตำรวจข้อมผู้ต้องหา